

Sag C-683/23**Sammendrag af anmodning om præjudiciel afgørelse i henhold til artikel 98, stk. 1, i Domstolens procesreglement****Dato for indlevering:**

14. november 2023

Forelæggende ret:

Juzgado de Primera Instancia n.º 19 de Barcelona (Spanien)

Afgørelse af:

10. oktober 2023

Sagsøger:

Encarna

Sagsøgt:

Elías

Hovedsagens genstand

Sag vedrørende fælles forældremyndighed over et barn – delt patria potestad (forældremyndighed, rettigheder og pligter) – anmodning om tvangsfuldbyrdelse – beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger – lovligheden af behandlingen af personoplysninger i forbindelse med en sag – overdragelse, som ikke er baseret på den registreredes samtykke eller EU-retten eller medlemsstatens nationale ret

Genstand og retsgrundlag for anmodningen om præjudiciel afgørelse

Anmodning om fortolkning ved præjudiciel afgørelse – artikel 267 TEUF – foreneligheden mellem en national praksis og forordning (EU) 2016/679 – overdragelse af personoplysninger, som ikke er baseret på den registreredes samtykke eller EU-retten eller medlemsstatens nationale ret – traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde – artikel 16, stk. 1 – beskyttelse af personoplysninger – Den Europæiske Unions charter om grundlæggende

rettigheder – artikel 7, 8, 24, 47 og 52 – Istanbulkonventionen – artikel 48, stk. 1 – Den Europæiske Menneskerettighedskonvention – artikel 8

Præjudicielle spørgsmål

1. Udgør rettens overdragelse af parternes samt børns og unges personoplysninger til forældreskabskoordinatoren og godkendelsen af adgangen til deres personoplysninger i tredjemænds registre (herunder sundhedsregistre), uden at dette er hjemlet ved lov eller administrative bestemmelser, en tilsidesættelse af artikel 6, stk. 4, i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2016/679 af 27. april 2016?

2. Såfremt retten kan overdrage parternes samt børns og unges personoplysninger, udgør rettens overdragelse af disse oplysninger til forældreskabskoordinatoren da en tilsidesættelse af artikel 16 TEUF og chartrets artikel 7 (respekt for privatliv og familieliv), 8 (beskyttelse af personoplysninger) og 52 (rækkevidde og fortolkning af rettigheder og principper)?

3. Er overdragelsen af oplysninger til forældreskabskoordinatoren uden forudgående høring af barnet vedrørende dette spørgsmål og uden at tage hensyn til barnets tarv forenelig med artikel 6, stk. 4, i forordning (EU) 2016/679, sammenholdt med chartrets artikel 24?

4. Udgør det forhold, at barnets oplysninger overdrages til forældreskabskoordinatoren med henblik på, at denne kan træffe beslutninger, som berører udøvelsen af patria potestad (forældremyndighed, rettigheder og pligter) og/eller forældremyndigheden og/eller samværsretten, i tilfælde, hvor der foreligger vold, en tilsidesættelse af Istanbulkonventionens artikel 48, stk. 1, som forbyder obligatorisk alternativ konfliktløsning eller domfældelse, sammenholdt med chartrets artikel 7 og 24?

5. Såfremt retten kan overdrage parternes personoplysninger, og forældreskabskoordinatorens udgifter som følge af denne overdragelse nødvendigvis skal afholdes af parterne, idet de er blevet pålagt af retten, selv om parterne har ret til gratis retshjælp, udgør dette da en tilsidesættelse af chartrets artikel 47 (adgang til effektive retsmidler)?

Anførte folkeretlige og EU-retlige bestemmelser

Artikel 6, stk. 4, i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2016/679 af 27. april 2016 (herefter »forordning 2016/679«)

Artikel 7, 8, 24, 47 og 52 i Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder (herefter »chartret«)

Artikel 8 i Den Europæiske Menneskerettighedskonvention

Artikel 48, stk. 1, i Istanbulkonventionen

Generel bemærkning nr. 14 fra De Forenede Nationers Komité for Barnets Rettigheder af 2013

Anførte nationale forskrifter

Artikel 8 i Ley Orgánica 3/2018, de 5 de diciembre, de Protección de Datos Personales y garantía de los derechos digitales (organisk lov 3/2018 af 5.12.2018 om beskyttelse af personoplysninger og om sikring af digitale rettigheder, herefter »organisk lov 3/2018«)

Artikel 236d i Ley Orgánica del Poder Judicial (organisk lov om retsvæsenet)

Kort fremstilling af de faktiske omstændigheder og retsforhandlingerne i hovedsagen

- 1 Encarna og Elías var i et parforhold fra midten af 2017 til slutningen af november 2019. I 2017 fik de en datter ved navn María.
- 2 Efter deres brud besluttede Juzgado de Primera Instancia n.º 19 de Barcelona (retten i første instans nr. 19 i Barcelona) den 16. juni 2020 at tildele begge forældre delt patria potestad (forældremyndighed, rettigheder og pligter, herefter »patria potestad«) og at tildele Encarna forældremyndigheden.
- 3 Den 28. juni 2020 ændrede Juzgado de Instrucción n.º 1 de Tremp (forundersøgelsesdommer nr. 1 i Tremp) i forbindelse med en forundersøgelse af et forsøg på manddrab mod María ordningen for forældremyndigheden over barnet, som blev tildelt Elías, mens Encarna fik forbud mod at nærme sig Elías og deres fælles datter samt at henvende sig til dem.
- 4 Den 30. april 2021 afsagde Juzgado de Primera Instancia n.º 19 de Barcelona (retten i første instans nr. 19 i Barcelona) en dom, hvorved den stadfæstede den ordning for fælles forældremyndighed over María, som var aftalt mellem Encarna og Elías, og opretholdt det tilhold, der var blevet pålagt af Juzgado de Instrucción n.º 1 de Tremp (forundersøgelsesdommer nr. 1 i Tremp).
- 5 Den 20. marts 2023 anmodede Encarna om tvangsfuldbyrdelse af dommen af 30. april 2021 over for Elías ved Juzgado de Primera Instancia n.º 19 de Barcelona (retten i første instans nr. 19 i Barcelona), idet hun gjorde gældende, at han ikke havde opfyldt betingelserne i denne dom. Elías indgav et svarskrift mod den af Encarna indgivne anmodning om tvangsfuldbyrdelse, hvorefter Encarna anfægtede dette svarskrift. Encarna har endvidere anmodet retten om hurtigst muligt at udpege en forældreskabskoordinator med henblik på at bearbejde og genoprette forholdet mellem hende og Elías.

De væsentligste argumenter, der anføres af hovedsagens parter

- 6 Elías har bestridt Encarnas anmodning om udpegelse af en forældreskabskoordinator, idet han har gjort gældende, at den er ugrundet, og at den, hvis den efterkommes af retten, vil være til hinder for hans forsvar og tilsidesætte hans grundlæggende ret til effektive retsmidler.
- 7 Encarna har gjort gældende, at der foreligger en konflikt mellem forældrene, som påvirker begge forældres forhold til barnet. Hendes eget forhold til María er begrænset til samvær på et familiecenter, hvorfor hun kun har mulighed for at få besvaret spørgsmål vedrørende sin datter gennem Elías, som er blevet tildelt forældremyndigheden. Han kommunikerer imidlertid ikke med Encarna, tager ensidige beslutninger og forholder hende oplysninger om Marías sundhed og dagligdag, selv om patria potestad er delt.
- 8 Anklagemyndigheden anser det for hensigtsmæssigt, at retten udpeger en forældreskabskoordinator for at fremme forholdet mellem Marías forældre. Den anser det endvidere for unødvendigt at forelægge det andet præjudicielle spørgsmål.

Kort fremstilling af begrundelsen for forelæggelsen

- 9 Rollen som forældreskabskoordinator er ikke reguleret i hverken catalansk ret eller i spansk ret. Visse retter i familieretlige sager vælger at anvende en sådan, når udøvelsen af patria potestad, forældremyndigheden eller samværsretten er omstridt mellem forældrene. I visse tilfælde påbyder retterne, at en forældreskabskoordinator deltager i proceduren, i tilfælde af vold mellem forældrene eller mod barnet, uden at parterne eller barnet høres, og uden at der er mulighed for at rette inhabilitetsindsigelse mod forældreskabskoordinatoren eller i øvrigt gøre indsigelse mod dennes udpegelse.
- 10 Når forældreskabskoordinatoren er udpeget, handler vedkommende på rettens vegne, men uden at dette er hjemlet ved lov eller ved administrative bestemmelser, og uden at parternes samtykke eller høring af barnet er påkrævet. Udgifterne til forældreskabskoordinatorens ydelser afholdes af forældrene, også når de har ret til gratis retshjælp.
- 11 Når der gøres brug af en forældreskabskoordinator, udpeger dommeren sædvanligvis denne efter at have afsagt dom. Hvervet tildeles normalt en person, der er uddannet i psykologi, mægling eller socialt arbejde, og som ikke er en del af rettens personale. Koordinatorens opgave er at sætte sig ind i familiens situation og forstå gennemførelsen af den ordning for forældremyndighed, samvær og patria potestad, som er blevet påbudt ved dom, med henblik på at træffe beslutninger, som påvirker barnets familieliv.
- 12 Af hensyn til udøvelsen af sine funktioner har forældreskabskoordinatoren adgang til de identifikationsoplysninger, som familien har forelagt retten med henblik på

familiesagens gennemførelse. Koordinatoren har endvidere ret til bl.a. at tilgå barnets sundheds- og skoleoplysninger og at henvende sig til organer, institutioner, læger, skoler m.fl. for at få adgang til alle de oplysninger om husstanden og den udvidede familie, som vedkommende skønner nødvendige, herunder oplysninger af privat karakter, såsom sundhedsoplysninger.

- 13 Organisk lov 3/2018 fastsætter en mulighed for at overdrage personoplysninger med henblik på formål, som er direkte forbundet med overdragerens og modtagerens legitime funktioner, når der foreligger samtykke og overdragelsen er tilladt ved lov. Ifølge den forelæggende ret er både forældreskabskoordinatorens deltagelse og overdragelsen af parternes og børnenes oplysninger retligt tvivlsomme, eftersom de ikke er baseret på de registreredes samtykke eller tilladt ved lov. Den forelæggende ret finder derfor, at denne praksis kan være i strid med den grundlæggende ret til beskyttelse af personoplysninger, som er fastsat i artikel 6, stk. 4, i forordning 2016/679, sammenholdt med chartrets artikel 7, 8, 47 og 52.
- 14 Ifølge den forelæggende ret kan overdragelsen af oplysningerne til forældreskabskoordinatoren uden at tilgodese barnets tarv udgøre en tilsidesættelse af artikel 6, stk. 4, i forordning 2016/679, sammenholdt med chartrets artikel 24.
- 15 Endvidere kan en sådan overdragelse af oplysninger i situationer, hvor der foreligger vold mellem forældrene eller mod barnet, være i strid med Istanbulkonventionens artikel 48, stk. 1, som forbyder obligatorisk alternativ konfliktløsning eller domfældelse, sammenholdt med chartrets artikel 7 og 24.
- 16 Endelig kan det forhold, at retten pålægger forældrene at betale forældreskabskoordinatorens udgifter, herunder i tilfælde, hvor de har ret til gratis retshjælp, ifølge den forelæggende ret udgøre en tilsidesættelse af retten til effektive retsmidler, som er fastsat i chartrets artikel 47.